

Sygn. akt I KK 163/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala

SSN Andrzej Siuchniński (sprawozdawca)

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **W. K.**,

skazanego z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 16 grudnia 2021 r., kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego od wyroku Sądu Rejonowego w A. z dnia 30 listopada 2020 r., sygn. akt II K (...),

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w A. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w A. wyrokiem z dnia 30 listopada 2020 r., sygn. akt IIK (...), wydanym na posiedzeniu w trybie art. 335 § 1 k.p.k., uznał oskarżonego W. K. za winnego tego, że:

- w czasie od dnia 11 lipca 2020 r. do dnia 23 lipca 2020 r. w A. przy ul. A. na terenie R., A., dokonał kradzieży z włamaniem do domku letniskowego będącego w budowie w ten sposób, że po uprzednim rozerwaniu matowej folii zabezpieczającej

niedokończoną ściankę domku, dostał się do jego wnętrza i po dokonaniu penetracji dokonał zaboru w celu przywłaszczenia różnego rodzaju narzędzi w postaci zestawu wiertła koloru czerwono - szarego, zestawów śrubokrętów, zestawu płaskich kluczy, elektrycznej wyrzynarki jednoręcznej koloru czarno - zielonego, odbieraka do kabli elektrycznych, przedłużacza elektrycznego o długości 30 metrów koloru czerwonego, telefonu komórkowego marki „S.” koloru białego z kartą SIM w sieci P. oraz innych drobnych narzędzi w postaci młotka, różnego rodzaju szczypiec, małych zestawów śrubokrętów, czym spowodował łączne straty w wysokości 600 zł na szkodę R. G., to jest czynu z art. 279 § 1 k.k.,

- w nieustalonym dniu, jednakże nie później niż do dnia 23 lipca 2020 r. w A. przy ul. T. dokonał kradzieży z włamaniem do budynku gospodarczego w ten sposób, że w nieustalony sposób pokonał zabezpieczenie techniczne, a następnie dostał się do wnętrza budynku, skąd dokonał zaboru w celu przywłaszczenia różnego rodzaju narzędzi oraz elektronarzędzi w postaci: wiertarki marki „M.”, zestawu kluczy nasadowych w czarnej walizce, dwóch szlifierek kątowych, kabli elektrycznych o ogólnej długości 30 metrów, młota udarowego „D.”, myjki ciśnieniowej marki „K.”, gwintownicy hydraulicznej do rur, torby skórzanej koloru ciemno - brązowego z zawartością pojedynczych kluczy i wkrętałów czym spowodował łączne straty w wysokości 2500 zł na szkodę M. K., to jest czynu z art. 279 § 1 k.k.

Ustalając, że oskarżony popełnił ww. czyny w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności, w warunkach art. 91 § 1 k.k., na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności; na podstawie art. 69 § 1 k.k. w zw. z art. 70 § 2 k.k. wykonanie tej kary warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby, zobowiązując go do informowania kuratora o przebiegu okresu próby na piśmie co 6 miesięcy; na podstawie art. 73 § 2 k.k. oddał go w okresie próby pod dozór kuratora zaś na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec niego obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę kwoty 200 zł na rzecz pokrzywdzonego R. G. i kwoty 2.400 zł na rzecz pokrzywdzonego M. K..

Nadto orzekł, na podstawie art. 44 § 1 k.k. o przepadku dowodów rzeczowych opisanych w tzw. raporcie o rzeczach pod poz. 1 -47.

Kasację od tego orzeczenia wywiódł Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest:

1. art. 343 § 7 k.p.k. i art. 335 § 1 k.p.k., polegające na niezasadnym uznaniu, iż istnieją podstawy do uwzględnienia wniosku prokuratora i skazania W. K. bez przeprowadzenia rozprawy oraz wymierzenia mu uzgodnionych z nim kar, pomimo że okoliczności popełnienia przez oskarżonego przestępstw z art. 279 § 1 k.k. budziły wątpliwości co do jego zawinienia, bowiem z uzyskanego w toku postępowania przygotowawczego orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 29 lipca 2019 (wydanego m.in. na podstawie jego historii choroby i opinii konsultanta ZUS z dziedziny psychiatrii z dnia 14 marca 2019 r.) oraz orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z dnia 13 kwietnia 2017 r. wynikało, że oskarżony od 10 roku życia ma stwierdzoną niepełnosprawność z powodu choroby psychicznej (02-P) i jest całkowicie niezdolny do pracy z uwagi na istotne i przewlekłe naruszenie funkcjonowania jego organizmu, co powinno skutkować poddaniem podejrzanego jednorazowemu badaniu sądowo - psychiatrycznemu w celu ustalenia, czy w chwili popełnienia zarzucanych mu czynów mógł on rozpoznać ich znaczenie i pokierować swoim postępowaniem bądź czy też zdolność rozpoznania znaczenia czynów lub kierowania postępowaniem była u niego w znacznym stopniu ograniczona;
2. art. 343 § 6 i § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., polegające na uwzględnieniu wniosku prokuratora o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego W.K. i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar i innych środków przewidzianych za zarzucane mu występki z art. 279 § 1 k.k., a następnie wydanie wyroku niezgodnego z tym wnioskiem, poprzez orzeczenie w jego pkt. VIII przepadku dowodów rzeczowych, co skutkowało naruszeniem porozumienia zawartego między prokuratorem a oskarżonym, a nadto stanowiło rażącą obrazę prawa materialnego, to jest art. 44 § 1 k.k. poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy objęte przepisami przedmioty nie pochodziły bezpośrednio z przestępstw przypisanych sprawcy w niniejszym postępowaniu karnym, co wykluczało dopuszczalność wydania takiego rozstrzygnięcia.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w A. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna.

Jeżeli Sąd zamierza uwzględnić wniosek prokuratora złożony na podstawie art. 335 § 1 k.p.k. o skazanie bez rozprawy, to jest obowiązany ocenić, czy zaistniały wszystkie określone w tym przepisie warunki dopuszczalności takiego skazania.

Podstawowym wśród nich jest, oprócz przyznania się oskarżonego do winy, brak jakichkolwiek wątpliwości odnośnie do jego winy.

Rację ma Prokurator Generalny w kasacji, gdy wskazuje, że w tej sprawie Sąd Rejonowy w A. nie przeprowadził, pod kątem istnienia wątpliwości odnośnie do zdolności oskarżonego do ponoszenia winy, należytej analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji kontroli zasadności wniosku Prokuratury Rejonowej w A. o wydanie na posiedzeniu wyroku go skazującego. Słusznie bowiem podnosi, iż w świetle dokumentów przedłożonych w dniu 30 lipca 2020 r. w Komendzie Powiatowej Policji w A. przez matkę podejrzanego H. K. (tj. opinii psychologicznej dotyczącej W. K. z dnia 15 stycznia 2019 r., orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 29 marca 2019 r., orzeczenia o stopniu niepełnosprawności W. K. wydane w dniu 13 kwietnia 2017 r. przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w S.) i wynikających z nich okoliczności, kwestia zdolności oskarżonego do ponoszenia winy nie jawiła się jako oczywista. To powinno skutkować powzięciem uzasadnionych wątpliwości odnośnie do jego poczytalności w chwili popełnienia przypisanych mu czynów i poddaniem go badaniu sądowo - psychiatrycznemu w celu ustalenia, czy w chwili popełnienia zarzucanych mu czynów mógł on rozpoznać ich znaczenie i pokierować swoim postępowaniem, czy też zdolność rozpoznania znaczenia czynów lub kierowania postępowaniem była u niego w znacznym stopniu ograniczona. Sąd Rejonowy w A. wskazanych wyżej dokumentów nie dostrzegł lub nie poddał ich wystarczająco wnikliwej analizie, przez co stosownych wątpliwości co do poczytalności oskarżonego nie powziął, co jednak obiektywnie rzecz biorąc sprawia, że nie miał podstaw do wydania wyroku na posiedzeniu w trybie art. 335 § 1 k.p.k. i to niezależnie od stanowiska samego

oskarżonego i jego obrońcy wyrażanego w tej mierze.

Ponadto słusznie wskazano w kasacji na wadliwości procedowania przez Sąd meriti w toku rozpoznania wniosku prokuratora sporządzonego w trybie określonym w art. trybie art. 335 § 1 k.p.k.. Sąd ten bowiem uwzględniając ww. wniosek, bez jego modyfikacji (na posiedzeniu za zgodą stron), orzekł odmiennie niż wynikało to z porozumienia stron orzekając o przepadku 49 przedmiotów zabezpieczonych u oskarżonego W. K.. Dopuszczył się w ten sposób rzeczywiście rażącej obrazy art. 343 § 6 i § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., będącej następstwem naruszenia porozumienia zawartego między prokuratorem a oskarżonym,

Słusznie też przypomniano w kasacji, że przepis art. 44 § 1 k.k. nakłada na Sąd obowiązek orzeczenia przepadku przedmiotów, ale tylko tych, które pochodzą wyłącznie i bezpośrednio z owych przestępstw. W przedmiotowej sprawie doszło więc także do rażącej obrazy wskazanego wyżej przepisu prawa materialnego, która miała istotny wpływ na treść skarżonego nią wyroku. Bezpodstawnie bowiem przeniesiono prawo własności wymienionych w raporcie o rzeczach (znajdującym się na karcie 210-217 akt sprawy) przedmiotów na Skarb Państwa skoro z akt sprawy nie wynika, aby przedmioty objęte przepadkiem a zabezpieczone w pomieszczeniach należących do W. K., pochodziły z przestępstw mu przypisanych.

W tych warunkach koniecznym stało się uchylenie zaskarżonego kasacją wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w A., w toku którego Sąd ten powinien mieć na uwadze przede wszystkim wątpliwości dotyczące poczytalności oskarżonego W. K. i przeprowadzić w tym zakresie stosowne postępowanie dowodowe.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.